

inbiten. Allmänheten svär öfver »Tidning«***» men läser, och strid är lif.

För vårt land skulle jag bedja om uppmärksamhet på de Finska sträfvandena – få ord om nationalitet sjelfständighet &c., men många om Finskt språk, Finsk litteratur – utan Svenska fördomar, d. ä. med hänseende till, hvad för en nations litteratur bör vara, icke hvad den under fremmande välde varit och är. Man läser här i dessa saker bält gerna äfven blotta notiser, ty det gläder att se sig vara ihågkommen. Upptag öfverseende mina vota såsom en röst af den stora allmänhetens.

Med förnyad tacksägelse för bevisad god vänskapstjenst önskar jag Dig och Dina arbeten all framgång och undertecknar med Högaktning och vänskap

Din
tillgifne Broder och tjenare
Joh. Vilh. Snellman

Kuopio d. 30 Oktober 1845.

181 *S. G. ELMGREN, F. BERNDTSON, R. M. VON FIEANDT, B. O. SCHAUMAN, J. R. TENGSTROM, A. ALFTHAN, C. E. ASPELUND & A. H. A. KELLGREN – J. V. SNELLMAN 31.X 1845*
HUB, JVS handskriftssamling

Helsingfors den 31 October 1845.

Högtärade Broder!

En tillfällig omständighet hade fört oss undertecknade tillsammans, då Helsingfors Tidning med åtföljande annons om Brors ansökning af den Lundska professionen kom oss tillhanda. Svårt är att säga om vår öfverraskning eller förvåning eller vår smärta och nedslagenhet var större. Hvad ett obestämdt och dunkelt rykte ifrån Sverige med halfva ord förrut omtalat, men som ingen och allraminst någon af oss velat sätta tro till – helst Bror äfven sjelf förrut på det bestämdaste förklarar sig ej hafva något sådant i sinne – det sågo vi nu för våra ögon reproduceradt ifrån ett blad, som ej mera syntes lemna något rum öfrigt för tvifvel angående sakens öfverensstämmelse med verkliga förhållandet. Det första obehagliga intrycket af att så var lemnade dock småningom rum för ett närmare öfvervägande af sjelfva händelsen, skäl anfördes för och emot, och ju mera de öfvervägdes och diskuterades dess mera tyckte vi oss finna det menliga inflytandet af ett sådant steg både på hela vårt fosterlands och särskildt på de intressen hvilka för oss äro de dyrbaraste. Hvar och en af oss skulle sannolikt i det ögonblicket ej tvekat att med de största möjliga uppoffringar ändra det skedda, om det stått i hans förmåga, men då ingen annan än Bror sjelf i saken kan göra till eller ifrån, föranleddes deraf beslutet att vända oss till Bror med en enkel framställning af huru saken visade sig för våra ögon. Och detta göra vi nu med fullt förtroende till Brors eget väl kända öppna sätt att gå till väga, utan fruktan att derigenom misshaga eller missförstås.

Hvad härvid genast faller i ögonen är, att om Bror ock nu lemnar vårt land med fast beslut att återvända dit efter ett par år, emot realiserandet af denna afsigt så många svårigheter skola inställa sig att det visar sig ej långt ifrån omöjligt. Härtill räknar vi ej blott svårigheten att med famille flytta och återflytta den långa distancen, äfvensom att, om Bror förrut hyst några farhågor i afseende å erhållandet af filosofie professionen härstädes, dessa först då kunde anses vara af någon betydighet, men förnämligast det att Svenskarne kunna göra quarstadnandet i Lund för Bror till nära nog en samvetssak, om Bror engång der tillträdt tjensten. Ty det kan man förutsätta att de skola vara föga belåtna med att inom det korta förloppet af tvenne år se en af Universitetets vigtigaste professioner ånyo ledig.

Men vi vilja ej ens tänka oss följderna af Brors quarblifvande i Sverige. Bror har genom sin verksamhet härstädes ställt sig så att säga i spetsen för det finska partiet, åtminstone varit den som framdrifvit dess princip till något erkännande. En låga af deltagande har flammat upp, hjertan hafva smultit och blifvit varma, spridda försök att underblåsa elden ha på spridda ställen blifvit gjorda, tecken till att saken småningom äfven af nationen börjat senteras ha ej saknats, och nu lemnar Bror med ens sin plats tom. Hvem skall fylla den, hvem skall hafva nog skicklighet och anseende – ty i våra förhållanden är det sednare lika nödigt som det förra – att intaga den? En kylig fläkt af misströstan skall ila öfver landet och det gamla partiet skall ej behöfva slösa alltför mycken ansträngning för att bringa allt i sitt fordna skick, ja, för att trampa den unga saken under fötterna och quäfva den i sin vext. Och hvad Bror genom det ihärdigaste och ädlaste nit under åratals uträttat, skall Bror med ett slag åter tillintetgöra, och på den vaknade entusiasmen skall såsom alltid följa domning och förslappning. Detta skådespel blir ej någon glädje-syn för Bror i Sverige. Ljufvare vore den lott att af en samtid d. v. s. af de bästa i landet, njuta kärlek och förtroende, af efterkommande landsmän ära och evig tacksamhet. Man kan visserligen säga att är en riktning engång utpekad, har en tendens uppträdt, skall den, om än hundra gånger tillbakavisad alltid ånyo infinna sig på slagfältet för att fullända sitt öde – detta skall denna ock göra, *så länge nationen lefver*. Men här är ej fråga om en småsak; här är fråga om en sak som är vida upphöjd öfver alla individuella sträfvanden, må de än omfatta vetenskapens högsta problemer, här är fråga om en sak hvaraf sjelfva nationens lif beror, och blott om den förmår drifva sig fram skall den lefva. Antagom att tillfället att arbeta derför denna gång försummas, att den upplammande lågan drifves tillbaka och slocknar, skall den åter kunna flamma upp då gnistan nästa gång tändes? Är det någonsin en Finnes skyldighet att stanna i sitt land och för det göra hvad han förmår, så är det visserligen nu!

Men denna betraktelse har för Bror visserligen ej någon tillämpning, då Brors afsigt är att återvända; för oss kan den dock ej annat än framskymta såsom fjerran möjlighet. Vi vilja dock ej vidare dröja dervid utan hellre fästa Brors uppmärksamhet vid det intryck Brors ofvannämnda ansökan öfverallt i Finland ofelbart skall göra och här till en ganska stor del gjort. Att Saima varit af en rent fosterländsk anda och att dess redaktör huru olika hans åsichter i öfrigt äfven blifvit fattade och bedömde, visat sig som en verkligt af själ och hjerta fosterlandsälskande man – derom har rösten varit blott en. Huru Brors ifrågavarande steg nu skall betraktas är ögonskenligt. Det är ett rent affall i de flestas ögon, och derigenom brotblåses Saimas allvarligaste åsichter som en rök hvilken intet vidare haft att betyda än att slå folk

dunst i ögonen, och hvilka när det skrider till handling ganska väl kunde liggas ad acta. Så hör man åtminstone yttras på flere håll, oakadt alla försäkringar om Brors återkommande efter två år. Ty på detta återkommande har man nu af flere skäl svårt att med visshet lita. Saima har engång blifvit den boja hvarmed Bror fäst vid sig sina landsmäns tillgifvenhet och hvarigenom Bror sjelf svurit sig åt fosterlandets tienst, och derföre har allmänheten desto större anspråk. Redan två års tienst för ett annat folk än det finska, synes mer än orättvist för Brors landsmän, som vant sig vid andra anspråk.

10 Vi bedje Bror derföre på det allvarligaste att ännu engång taga de här anförda skälen i öfvervägande, och vi tro att vi göra det på alla våra landsmäns vägnar. Nordström lockades till Sverige och lofvade komma – det väckte allmän bestörtning, hvad skall då sägas om Snellman söker sig dit? Vi kunna ej tillåta oss att lemna några råd i angelägenheter, som ensamt rör Bror sjelf, men sannolikt skall äfven detta våldsamma steg förutan medel gifvas för Bror att vinna sorgfriare och gladare dagar än hittills.

20 Skulle Bror fortfara i sitt beslut att öfvergifva oss, skola vi ej derföre förlora modet att arbeta på den väg Bror sjelf utstakat, vi skola anstränga alla våra krafter att höja vår nation till sjelfmedvetande och bildning, men det skall blifva oss omöjligt att glömma hvilken smärta underrättelsen om Brors afresa på oss gjorde.

Med högaktning och vänskap:

Sven Gabriel Elmgren.	R. Tengström.
F. Berndtson.	A. Alfthan
R. M. von Fieandt.	C. E. Aspelund
B. O. Schauman.	H. Kellgren.

30

182 J. J. TENGSTROM – J. V. SNELLMAN 1.XI 1845 *HUB, JVS handskriftssamling*

Hedersvän.

40 För Ditt sista vänskapsfulla bref i Augusti vare Dig tack och ära. Till ärligt folk, efter folkets sätt att tala, kommer alltså äfven Du numera att höra; Du blifver menniska som en ann', tager Dig Hustru, får af Henne plantor, barn och blomma, måste slå Dig på hvarjehanda hushålls bekymmer, samt vandra all den öfriga verldens väg. – Ja, högst fägnasamt och glädjande har det varit för mig och för alla Dina vänner här, att Du tagit Ditt beslut och utkorat åt Dig en följeslagerska i lifvet genom alla dess skiften, och sålunda blifvit man äfven för Dig sjelf såsom det egnar och anstår en man. – Snart träder Du inför brudstolen, <en> 11 Nov<ember> har det sagts; och så börjar en ny lefnads bana. Lycka dertill önskas Dig hjertligen af mig och mina närmaste. Vi skole hafva Dig i minnet denna <en> 11. Nov<ember>. –

50 Jag har mina bröllopsdagar nära dertill, den ena, den förra, den 13:de, den sednare den 20:de, i samma månad, den sednare snart återkommande med afslutning af ett årtionde i min lyckliga äkta förening, år 1835 ingången. – Du har väl tankar och känslor fulla af annat än vänskapsförbindelser på aflägsna orter. Men gömdt är icke glömdt. Äfven de få väl åter sin plats i Din hjertkammare, när der makats åt sig,